

OPAS RINTASYÖPÄÄN SAIRASTUNEELLE

Sinulta on leikkauksella poistettu kasvain rinnasta. Leikkauksen jälkeen saat ajan syöpätautien erikoislääkärille, joka arvioi mahdollisen **lisähoidon tarpeen**. Arvioon vaikuttavia seikkoja ovat kasvaimen tyyppi ja erilaistumisaste, rintasyövän levinneisyys, sen uusiutumiskasvu ja epäily perinnöllisestä syövästä. Lisäksi leikkauksesta toipuminen, ikä ja mahdolliset perussairaudet vaikuttavat jatkohoitoon.

Leikkauksen jälkeen hoitoa voidaan täydentää solunsalpaaja-hoidolla, sädehoidolla ja/tai hormonihoitoa. Sinun kohdallasi harkitaan yksilöllisesti, onko tarpeen käynnistää lääkehoito ja millainen se on. Mietitään myös, tarvitaanko leikkausta täydentämään paikallishoitona sädehoito. Tällaisen liitännäishoidon tarkoituksena on hävittää mikroskooppiset syöpäsolupesäkkeet elimistöstä.

Joskus leikkauksen jälkeen katsotaan tarpeelliseksi antaa **solunsalpaajahoidoa**. Solunsalpaajahoidot annetaan yleensä sairaalamme syöpätautien poliklinikalla tiputuksena suoneen. Hoito kestää muutamia tunteja valitusta lääkehoidosta riippuen. Hoidon saatua voit lähteä kotiin. Ennen jokaista solunsalpaajahoidoa käytetään verikokeissa joko keskussairaalan tai oman paikkakunnan terveyskeskuksen laboratoriossa. Hoitoa saat esim. kolmen viikon välein yhteensä kuusi kertaa, joten hoitajakson kokonaiskesto on noin neljä kuukautta. Joskus solunsalpaaja voidaan antaa viikoittain tai tablettihoitona. Hoitojen aikana veriarvojesi ja vointiasi seurataan säännöllisesti syöpätautien erikoislääkärin ja/tai sairaanhoitajan vastaanotolla. Solunsalpaajahoidoa voidaan antaa myös ennen rinnan leikkausta (ns. neoadjuvanttilääkehoito) pienentämään rinnan kasvainta.

Leikkauksen jälkeisenä hoitomuotona voi tulla kyseeseen myös **hormonihoito**. Estämällä estrogeenin vaikutusta rintasyöpäsoluihin tai vähentämällä kehon estrogeenituotantoa hoidetaan hormoneille herkkiä kasvaimia. Hormonihoito kestää viisi vuotta (joskus 10 vuotta), jonka aikana vointiasi seurataan kontrolleilla ennalta sovitusti. Hormonilääkitys on Kelan korvauksen piirissä, joten lääkäri kirjoittaa kyseisestä lääkkeestä ns. B-todistuksen.

Sädehoito on yksi leikkausta täydentävistä hoitomuodoista. Se toteutetaan sädehoitoyksiköissä, joista lähimmät sijaitsevat Vaasan keskussairaалassa ja Oulun yliopistollisessa sairaalassa. Jos syöpätautien erikoislääkäri katsoo Sinun hyötyvän sädehoidosta, hän laatii lähetteen valitsemaasi sairaalaan. Sädehoito alkaa muutaman viikon kuluttua lähetteen laatimisesta ja ajasta ilmoitetaan Sinulle itsellesi. Sädehoito annetaan viitenä arkipäivänä viikossa ja se kestää kerrallaan muutamia minutteja. Sädehoidon kokonaiskesto on 3-6 viikkoa. Sädehoidon aikana voit joko asua sairaalan potilaskodissa tai kulkea päivittäin kotoa, jolloin kulkuyhteydet korvataan yleisen kulkuneuvon mukaan.

Yllämainittuja rintasyöpäleikkauksen jälkeisiä liitännäishoitoja voidaan antaa joko **yhdessä tai erikseen**.

Rintasyöpään annettavat hoidot voivat aiheuttaa erilaisia muutoksia elimistössä (esim. hiustenlähtö, väsymys, ruokahaluttomuus, vatsavaivat, mielialan lasku). Hoitojen aikana ja/ tai jälkeen nuorillakin potilailla ilmenee vaihdevuosisoireiden kaltaisia vaivoja. Keskustele näistä hoitohenkilökunnan kanssa. Tarvittaessa Sinulle järjestetään aika gynekologin vastaanotolle.

Selviytymistäsi rintasyövästä ja sen hoidosta pyrimme auttamaan kaikin mahdollisin keinoin. Hoidon ajaksi Sinulle kirjoitetaan sairauslomaa, joskin työnkuvasta riippuen voit olla työkykyinen myös sytostaattihoidon aikana.

Saat mukaasi syöpään, sen hoitoihin, ravintoon ja esim. sosiaalisiin etuisuuksiin (kts.lisätietoja soite.fi) liittyvää kirjallista materiaalia. Sinulla on mahdollisuus keskustella poliklinikkamme sairaanhoitajien tai halutessasi psykiatrisen poliklinikan hoitajien kanssa. Tarvittaessa järjestämme käynnin sosiaalityöntekijän vastaanotolle.

Voit keskustella myös kuntoutusohjaajan kanssa rintaproteesin ja peruukin hankkimisesta sekä kuntoutuskursseista. Myöhemmässä vaiheessa voit hakeutua kuntoutuskursseille (lisätietoa mm. www.cancer.fi).

Keskustele rinnan korjausleikkaustoiveistasi hoitavan lääkärin kanssa; hän tekee tarvittaessa lähetteen plastiikkakirurgin arvioon.

Leikkauksen ja siihen mahdollisesti liitettävien muiden hoitojen päätyttyä siirrytään **seurantaan**. Seurantapaikka määräytyy rintasyövän uusiutumisriskin perusteella. Sinulle annetaan seurannasta erillinen ohje. Hyväennusteisissa rintasyöpätapauksissa potilas siirtyy useimmiten **terveyskeskuksen tai työterveyshuollon** kontroleihin. Korkeamman uusiutumisriskin potilaita seurataan alkuun (2-5 vuotta) **syöpätautien poliklinikalla**. Mammografia tehdään premenopausaalisille 1 vuoden välein ja postmenopausaalisille naisille 1-2 vuoden välein.

Muista kuitenkin, että moni paranee rintasyövästä kokonaan.

Syöpätautien poliklinikka on avoinna
maanantaista torstaihin klo 8.00 – 15.30
perjantaisin klo 8.00 - 14.30

Halutessasi voit ottaa yhteyttä sairaanhoitajaan puh. 06-826 4229.

Puhelinajat:

ma – pe klo 9.00-11.00

Voit myös jättää takaisinsoittopyynnön puhelimeen klo 7-14 (ma-to) ja klo 7-13 (pe).